

Sygn. akt I KK 428/22

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński

w sprawie **M. C.**

skazanego za czyn z art. 284 § 2 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 19 grudnia 2022 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 25 marca 2022 r., sygn. akt XVII Ka 125/22,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Wolsztynie

z dnia 9 listopada 2021 r., sygn. akt II K 433/19,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. S. (Kancelaria Adwokacka w P.), obrońcy z urzędu M. C., kwotę 442,80 (czterysta czterdzieści dwa złotych, osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji;**
- 3. zwolnić skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego obciążając nimi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wolsztynie wyrokiem z dnia 9 listopada 2021 roku sygn. akt II K 433/19 skazał M. C. na karę łączną 3 lat pozbawienia wolności.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego M. C..

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 25 marca 2022 roku, sygn. akt XVII Ka 125/22 po rozpoznaniu apelacji zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, że obniżył orzeczoną w pkt 1 karę do 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, uchylił orzeczenie o karze łącznej i orzekł karę łączną w wymiarze 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu wniósł obrońca skazanego, zarzucając mu rażące naruszenie następujących przepisów:

I. art. 374 § 3 kpk poprzez jego zastosowanie i wydanie postanowienia o nie-uwzględnieniu wniosku oskarżonego o udział w rozprawie odwoławczej z uwagi na sprzeciw prokuratora i względy techniczne, podczas gdy przepis ten nie powinien być znaleźć zastosowania do rozpoznania wniosku oskarżonego, który to wniosek powinien zostać rozpoznany na podstawie art. 451 kpk,

II. art. 14 § 1 kpk w związku z art. 399 § 1 kpk poprzez dokonanie zmiany opisu czynu w pkt 1 zaskarżonego wyroku i wskazanie, że oskarżony dopuścił się przestępstwa przywłaszczenia ciągników poprzez zawarcie umów formalnie nazwanych umowami sprzedaży, podczas gdy w akcie oskarżenia wskazano, że oskarżony dopuścił się tego przestępstwa poprzez uzyskanie przeniesienia na niego posiadania ciągników, co w konsekwencji doprowadziło do skazania oskarżonego za zachowanie, które nie zostało opisane w skardze inicjującej postępowanie, co jest równoznaczne z wystąpieniem bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 kpk w związku z art. 17 § 1 pkt 9 kpk,

III. art. 433 § 1 kpk w związku z art. 457 § 3 kpk poprzez ich niezastosowanie i nie odniesienie się do wszystkich zarzutów apelacji, a przez to naruszenie również:

a) art. 4 kpk w związku z art. 5 § 2 kpk poprzez nieuwzględnienie okoliczności korzystnych dla oskarżonego, a w szczególności wynikających z jego wyjaśnień i zeznań świadka P. P.,

b) art. 286 § 1 kk poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że fakt, iż po-krzywdzony W. S. i S. Y. zamierzali osiągnąć z transakcji zawieranych z oskarżonym korzyść znacznie przekraczającą wysokość odsetek maksymalnych pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, podczas gdy okoliczność ta ma istotne znaczenie dla ustalenia, czy oskarżony popełnił zarzucany mu czyn albo

co najmniej dla oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisywanego oskarżonemu.

Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego M. C. jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 519 kpk kasacja strony jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko prawomocnemu orzeczeniu wydanemu przez sąd odwoławczy na skutek rozpoznania przez ten sąd zwykłego środka odwoławczego.

Na wstępie rozważań zaznaczyć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że celem postępowania kasacyjnego jest wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym a jednocześnie takich, które miały istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia.

W orzecznictwie zasadnie podkreśla się również, że możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem ze wskazanych wyżej powodów istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie może więc służyć temu, aby doszło do ponowienia zwykłej kontroli odwoławczej. W toku takiego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności i trafności dokonanych ustaleń faktycznych oraz nie bada się współmierności orzeczonej kary (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2017 roku, IV KK 276/17, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2019 roku, II KK 210/19).

Sąd Najwyższy prezentuje również konsekwentne stanowisko odnośnie tego, że stosownie do dyspozycji art. 523§1 k.p.k. zasadność kasacji jest oceniana z punktu widzenia skutecznego wykazania wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 439§1 k.p.k. albo naruszenia prawa i to o charakterze rażącym oraz

przedstawienia przekonujących argumentów, że to uchybienie wywarło istotny wpływ na treść wyroku. Oba te warunki, tj. rażące naruszenie prawa i istotny wpływ na treść wyroku muszą wystąpić łącznie, a brak jednego z nich determinuje uznanie kasacji za całkowicie bezzasadną (postanowienie Sądu Najwyższy z dnia 13 grudnia 2021 r., IV KK 167/21, Lex nr 3322644).

Mając na uwadze treść przedmiotowej kasacji i zawarte w niej zarzuty uznać należy, że autor tego nadzwyczajnego środka nie wykazał w żaden sposób i nie zawarł tego w treści swojego pisma, że obraza wymienionych w pkt I, II i III przepisów postępowania karnego tj. art. 374§3 k.p.k., art. 14§1 k.p.k. w zw. z art. 399§1 k.p.k. oraz art. 433§1 k.p.k. w zw. z art. 457§3 k.p.k. miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, co już determinuje uznanie analizowanej kasacji za całkowicie bezzasadną. Wobec tak jednoznacznej oczywistej bezzasadności podniesionych przez skarżącego zarzutów w ocenie Sądu Najwyższego nie ma potrzeby dokonywania ich pogłębionej analizy. W odniesieniu do zarzutu obrazy art. 374§3 k.p.k. podzielić należy w pełni stanowisko prokuratora zawarte w odpowiedzi na kasację, gdzie zasadnie stwierdzono, że skazany M. C. w piśmie z dnia 23 lutego 2022r. zwrócił się do XVII Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego o niedoprowadzanie go na rozprawę w dniu 25 lutego 2022r., lecz umożliwienie mu złożenia wyjaśnień za pomocą łącza internetowego w formie wideokonferencji z Aresztu Śledczego w K.. Na rozprawie apelacyjnej Sąd uzyskał informację od obrońcy oskarżonego, że oboje obrońcy nie posiadają wiedzy odnośnie tego, że M. C. w tym postępowaniu zamierzał składać dodatkowe wyjaśnienia.

Wbrew twierdzeniom autora kasacji w zaistniałej sytuacji Sąd Okręgowy zasadnie na podstawie art. 374§3 k.p.k. nie uwzględnił wniosku oskarżonego odnośnie jego udziału w rozprawie odwoławczej przy użyciu urządzeń technicznych, gdyż stały ku temu na przeszkodzie względy techniczne w postaci braku uzgodnień z Aresztem Śledczym w K.. Sąd odwoławczy nie dopuścił się zatem obrazy art. 374§3 k.p.k. jak też nie miał podstaw, aby wniosek skazanego rozpoznać na podstawie art. 451 k.p.k. skoro M. C. nie złożył wniosku o doprowadzenie go do sądu na rozprawę odwoławczą.

Całkowicie chybiony i bezpodstawny jest również zarzut rażącego naruszenia art. 14§1 k.p.k. w zw. z art. 399§1 k.p.k. poprzez dokonanie przez Sąd drugiej instancji zmiany opisu czynu określonego w pkt 1 zaskarżonego wyroku. Należy w pełni zaakceptować stanowisko prokuratora zawarte na stronie 11 odpowiedzi na kasację, gdzie zasadnie stwierdzono odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie dotyczącego omawianego zagadnienia, że Sąd Okręgowy dokonując w pkt 1 wyroku zmiany opisu czynów przypisanych skazanemu w żaden sposób nie wyszedł poza granice oskarżenia. Wbrew twierdzeniom autora kasacji w przedmiotowej sprawie nie doszło więc do naruszenia zasady skargowości. Tego rodzaju naruszenie wystąpiłoby wówczas, gdyby zmiana opisu czynów wykraczała poza granice oskarżenia, które wyznaczone są przez przedmiot ochrony, a w jego ramach także rodzaj przestępstwa, przedmiot czynności wykonawczej, miejsce i czas działania oraz osobę oskarżonego i pokrzywdzonego. Z treści zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego wynika jednak w sposób jednoznaczny, że Sąd ten we wskazanym zakresie zmiany opisu czynów nie dokonywał.

Uznać również należy, że postawiony przez skarżącego w pkt III zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego, tj. art. 433§1 k.p.k. w zw. art. 457§3 k.p.k. i art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5§2 k.p.k., art. 286§1 k.k. stanowi wyłącznie polemikę z prawidłowo poczynionymi w sprawie ustaleniami faktycznymi. Skarżący oczekuje, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym dokona ponownej kontroli odwoławczej orzeczenia sądu meriti i zaaprobuje alternatywną ocenę materiału dowodowego. Tego rodzaju stanowisko skarżącego jest bezpodstawne i niedopuszczalne, gdyż wielokrotnie podkreślono w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że specyfika i wyjątkowość postępowania kasacyjnego nie pozwala na prowadzenie dublującej niejako „trzecioinstancyjnej” kontroli orzeczenia sądu pierwszej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2017 roku, III KK 27/17, Lex nr 2335984). Należy bowiem wskazać, że Sąd odwoławczy wbrew twierdzeniom skarżącego dokonał w sposób prawidłowy instancyjnej kontroli zaskarżonego wyroku. Sąd ten w sposób właściwy, rzetelnie i na wystarczającym poziomie szczegółowości odniósł się do wszystkich zarzutów zawartych w apelacji obrońcy skazanego M. C., a zatem w pełni i w sposób prawidłowy zrealizował

obowiązki wynikające z przepisów art. 433 § 2 kpk i art. 457 § 3 kpk, co wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku zawartych na str. 5-7. Podkreślić również należy, że sam fakt rozpoznania przez Sąd drugiej instancji postawionych w zwykłym środku odwoławczym zarzutów w sposób, który nie satysfakcjonuje autora apelacji, nie oznacza, że doszło do obrazy wymienionych przepisów prawa procesowego tj. art. 433§2 k.p.k., art. 457§3 k.p.k.

Odnosnie zaś zarzutu obrazy art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5§2 k.p.k., to stwierdzić należy, że stanowi on dokładne powtórzenie zarzutu z pkt 3 podniesionego w zwykłym środku odwoławczym do którego Sąd drugiej instancji w sposób właściwy i rzetelny odniósł się na stronie 6 pisemnych motywów zaskarżonego wyroku. Podkreślić również należy, że z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika w sposób jednoznaczny, że unormowanie wynikające z treści art. 4 k.p.k. formułuje jedną z naczelnych zasad procesu o charakterze dyrektywy ogólnej, stąd też jego naruszenie nie może stanowić samodzielnej podstawy środka odwoławczego. Respektowanie zasady bezstronności gwarantowane jest w przepisach szczegółowych i dopiero wskazanie ich obrazy może uzasadniać zarzut (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2021 r., IV KK 31/21, Lex nr 3123845, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2021 r., IV KK 348/20, Lex nr 3148204).

W przedmiotowej sprawie nie doszło również i nawet nie mogło dojść do naruszenia art. 5 §2 k.p.k. Powyższy przepis określa bowiem zasadę in dubio pro reo i obraza wymienionego przepisu może nastąpić w sprawie w której Sąd nie dysponował chociażby jednym dowodem pozwalającym na dokonanie stanowczych ustaleń faktycznych. W realiach dowodowych i faktycznych występujących w niniejszej sprawie tego rodzaju sytuacja nie wystąpiła a zatem nie mogło dojść do naruszenia wymienionego przepisu.

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy, na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. rozstrzygnął jak w postanowieniu. O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono zaś na podstawie art. 624§1 k.p.k. uznając, że istnieją podstawy do zwolnienia skazanego M. C. od uiszczenia tych kosztów.

[as]

l.n

